

Ese de döne ori in septemana : Joi-a si Domineca ; era cindu va preninde importantia materiei, va esă de trei său de patru ori in septemana.

Prețiu de prenumeratiune.

pentru Austria :

pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patrarin	2 fl. v. a.
pentru România si strainatate :	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Pesta, in 22 ian. 3 fauru 1872.

Din Aradu si Timișoara de trei dile ne'ncetatu ni sosescu cu telegraful si cu post'a cele mai alarmatorie reporturi despre fas'a in carea, precum ni se spune, prin e-sperimentarile medicilor a intrat morbul II. Sale dlui Eppu. Ingrijirea este la culme si consternatiunea generale. Catastrof'a se astăptă din ora in ora, si — pentru afacerile si interesele eparchiei lipsescu provisiunile necesarie. Din trei parti se iutetiesce calatorii dlui Babesiu la Aradu, dar dlu Babesiu tocmai se afla ingagiata aici in cele mai urginti cause si nici cu ajutoriulu nopolitanu intrege nu este in stare a se desface si a pleca destulu de repede. Intr'aceea parintele Archimandritu Romanu, Vicariul de Oradea-mare, de alalta-ieri se afla sositu in Aradu si — speram, ca cu luminele mintei si autoritatei sale va contribuia sustine ordinea in administratiune.

Asteptam ca, la unu casu de trista urgintia, toti membri consistoriului se vor infacisia si nechiamati la Aradu si se vor irtruni pentru a luă in mana conducerea Eparchiei. *)

Ddieu atotupotericulu se neferesca de catastrofa si se ni scape din periclu pre amatulu si veneratulu Archipastorii!

Redactiunea.

Declaratiunea marelui conducetoriu alu partidei guvernamentali — magiare in privint'a dreptului necontestabile de usulu limbei pentru natiunalitatile nemagiar din tiéra, a fostu comentata si apretiuita in diferite moduri prin toté cercurile mai nalte si de giosu, esprimandu-si fie-care nuantia de partida seu cllica opiniunea sa individuala. — Noi ni-am esprimatu dejă opiniunea nostra in privint'a acést'a, precum aretaramu si impresiunea eserciata a supr'a diariesticei slovace, — asta data numai pe scurtu venimu se constatamu că partid'a opositiunale — magiara prin celu mai de frunte diariu alu seu „Hon,” intr'unu articlu anume scrisu vré se demustre, că amintita vorbire a fostu numai — o apucatura cortesiésca, pentru ca se cascige partid'a deachiana pre natiunalităti pentru timpulu alegiloru dietali.

Noi nu judecam intentiunea finale interna a betranului barbatu de statu, caruia i-ar stă forte reu se cortesiésca intr'unu modu atât de neconveniabile, si tienendu-ne de assiom'a vechia — de internis non judicat praetor, — nu mai facem in privint'a acést'a nici o observatiune, ne marginim numai a dice, că forte se insiela acei domni eari credu că pre natiunalitatile otielite dejă prin folculu suferintelor si devenite la consciintia loru natiunale, ar poté cineva se le cascige, respective se le amagésca numai cu vorbe frumose si frase inflorilate.

Fapte, si éra fapte, — drepturi positive-reale, — éta ce pretindu acuma natiunalitatile, — si de aceea pré nimerita a fostu apostrofarea dlui Babesiu la sublimele cuvinte ale esclintelui oratore,

*) O scire mai recente in spune, că senatul epitropesecu s'a intrunitu astadi si a luat mesurile de urgintia, era pe joi este conchiamatul plenulu consistoriului.

că — forte bine era, déca vorbiá si mai nainte astfelu, căci atunci de siguru se resolvau multe cauese spre multi amirea — tuturoru natiunalitatilor.

Dilele acestea se vorbiá cu multa positivitate, că banulu Croaciei, Bedekovich, la tota intemplarea se va retrage din postulu seu, spre a satisface dorintie resolute a partidei natiunal-opositiunali, care intre alte pretensiuni loiale si pré juste, naturalmente ceru si aceea, ca in fruntea terei se denumescu unu barbatu de principie natiunal-liberali. — Negociatiunile de impacatiune a acestei partide cu guverniul magiaru s'a continuatu mereu in dilele acestea si se dice că resolutiunile finali in privint'a acést'a se vor statorí manu domineca in o conferintia mai numerosa de persone competitii.

Pe cindu noi romanii din Austro-Ungaria mereu suntemu asupruti si maltratati din toté partile, — cindu forti'a brutale necontentu ne isbesec ca la o comanda supra-miernale, intru cătu suntemu bucurosi — precum se dice — că inca mai potemu respirá, — atunci ca din seninu ni vine din Romania vecina o scire, despre unu incidente estraordinariu, care ne-a suprinsu, seu mai bine disu ne-a incuimitu si pre care in misera nostra stare actuale nici călu potemu apretiui pe deplinu, findu-ni cu totulu neespllicable.

Anume ni se serio, că ministrul afacerilor straine din Romania dilele trecute, intrunindu la unu prandiu oficiale pre totu corpulu diplomaticu si alte notabilitati distinse, consulul americanu se dice că ar fi portat unu toastu — pentru impreunarea tuturoru romanilor de 12 milioane sub sceptrulu lui Carol I, — la care representantele Russiei numai de cătu a grabitu se-si declarare consementul seu celu mai caldurosu; numai domnii ministri romani naturalmente nu au aflatu cuvinte pentru ca se reflectedie la acesta urare, care le-a causatu o suprindere estraordinaria.

Din diariile bucurescene aflam că fostu representante alu Russiei, baronulu Offenberg parasindu capital'a Romaniei, in loculu seu a venit u. Joane Zinoview, in a caruia onore s'a datu unu banchetu stralucit din partea romanilor de partid'a liberale. In acestu banchetu s'a toastat pentru o aliantia solidaria a elementului latinu si celu slavu in contra pangermanismului la care noulu representante alu Russiei se fia consemitu pe deplinu.

In legatura cu aceste mai amintim ca diariul „Patria” din Bucuresci publica dupa „Pall Mall Gazette” unu articlu remarcabile cu privire la cele ce se pregatescu in orientu si din care noi estragempu urmatoriele :

Dilelele acestea a aparutu in Belgradu o brosura semi-oficiale, dupa cum se pare, in care se propune forma unei confederatiuni a statelor din orientulu Europei. In privint'a tendintelor de centralisatiune ce se propaga de unu timpu incóce din partea raselor europene, autorulu observa, că numai atunci centralisatiunea pote produce unu bine, candu tota natiunalitatile ce apartinu unei rase dorescu acést'a; insa in cătu privescu natiunalitatile slave, unirea nu este posibile de cătu pe bas'a principiului federal. Astfelu dara elu respinge cu totulu ideia a panlavismului, a carui influentia n'ar fi alt'a de cătu a sili spre rusificare viitorie.

pre slavii de sudu si a degradá tierele Ioru la starea de provincie russesci. Elu crede că Austria si Turcia vor luă alta forma cătu de curendu, si că atunci natiunalitatile loru (naturalmente esependu pre germani, cari s'r aliipu la imperiul germanu), vor avé se formedie o confederatiune internatiunale, care se se opuna cu energia elementului germanu.

Acesta cofederatiune a orientului ar consta din urmatorile state : 1. Serbia, capu alu confederatiunei, cuprindiendo provinciele turcesci Bosnia, Hertiegovina, Serbia-vechia si provinciele austro-ungare, Croatia si Dalmatia, esependu o mica parte, care ar cadé la Muntenegru; 2. Bulgaria; 3. Muntenegru; 4. Romania, cu provinciele austro-ungare, Transilvania si Bucovina; 5. Ungaria si 6. Iliria, constandu din Carintia, Istria si o parte din Stiria. Autorulu mai adauge, că singurulu vecinu de care Serbia are a se teme, e numai Ungaria. Punctul central de atractiune autorulu crede că va fi Belgradu seu Zagabria.

Totu in acestu diariu se anuncia de la Belgradu, că abia căte-va dile dupa publicarea acestei brosiure, care s'a impartit intr'unu numru restrinsu de exemplarile intre personele cele mai influente din capitala, agentulu romanu, numitul acum de curendu, la unu prandiu alu Curtii ar fi fostu primitu de principe, si de membrii regentii, in o audientia cu ceremoniale estraordinarie si la prandiu stralucit, datu in onorela lui, principala regina handu, — sperarea — „iubitului seu frate, principale Carolu si a poporului romanu,” — dise, că — „Romania, pote peste putinu timpu va se merge mana in mana cu Serbia pentru regenerarea Europei orientali.”

Se vede dara că in strainetate natiunie romana totusi — se ie in consideratiune, de unde ne potemu convinge că totusi nu suntemu noi asia slabii si nepotentiosi, precum ne considera — inteleptii guvenementali ai nostri, cari pentru interese momentane, desconsidera viitorul natiuniei, progresulu omenirei !

In facia alegiloru nōue !

Spusoramu mai de unadi că — déjà tota partitele unguresci, adeca ale natiunie ce astadi stepanesce si utilisédia tiér'a, — nu tiér'a, ci terele si poporale de sub coron'a asiá numita a sanctului Stefanu, s'a pusau in misicare si lucrare pentru influentiarea si conducerea spirituale a alegiloru nōue ce in trei-patru luni au se urme.

Partitele si deputatii — astadi activi in

dieta, vinu a se presentá naintea alegiloru loru si a li cere judecat'a, unii provocandu la

sublimitatea tienutoi loru politice, la multimea si

gratitatea luptelor loru, altii — mai fericiti,

aretandu resultatele activitateli loru, cascigurile

eluptate prin tienut'a si voturile loru — pentru

tiéra, seu macar numai pentru unele părți, unele

clase ale terei, seu fia si numai pentru unii i

particulari, unii cetateni ai ei.

Cum facia de aceste miscari si lucrarile ale domnilor magiari — noi am mai poté se remanemu in tacere ! Cauta se ne socotim si noi de a provocá opiniunea publica a natiunie, acestu areopagu singuru competitente a aduce judecata a supr'a programei si luptei nostre natiunali : ea dejă se incépa a se ocupá de aceste pré momentosa cestiu, se essamine portarea de pana acum a alesiloru mandatari ai sei, cursulu si directiunea luptei sustinute de acestia — in dieta si in vieti'a publica preste totu, si — dupa o essaminare si pondere matura si seriosa a datelor si impreguarilor, se se prepare a pronunciá cu energie si demnitate veredictulu seu decidiotoru la alegorile viitorie.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiunea Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

— XXX —

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde căte 7. cr. de linie; repetitile se facu cu pretin scadintu. — Prețul timbrului căte 80 cr. pentru una data ce antecipa.

Să ni fiz iertatu a incepe cu o traducere mai din cuventu in cuventu a unui articol de asemenea natura si spre asemenea scopu alu unuia dintre cele noă mai inamic organa magiare, a lui „Ellenor,” neschimbandu noi in testulu acelui alt'a, de cătu numai numirea partiei si natiuniei, si esmitiendu pasajiale ce ni s'aui imparatu de prisosu.

Din acestu articol stimabilii nostri cetitori duoue vor cunoce : antaiu, pusetiunea ce partit'a unguresca opositiunale occupa facia de politic'a de facia a guvernului si facia de natiunie magiara : a dău'a, marea asemenea si chiar identitate a tendintelor, ideilor si principiilor opositiunii unguresci, cu tendintele, ideile si principiale noastre natiunali.

Pentru sine apoi stimabilii nostri cetitori si vor poté pune si deslegă mai departe intrebarea : cum este totusi de — magiarii opositiunali, cari cu atât'a mandria, incredere si rezolutiune intóna pentru a loru natiune acele tendintie idei si principia, nu recunoscu si nu admittu nici de cătu totu a acelorasi intonare, cu asemenea dreptu si potere logica si pentru a nostra natiune ?

Acestea premietiendu, pasim naintea folului natiuniei romane cu urmatorile :

„Partid'a natiunale-opositiunale, fidela principialor sale, ea remane cu constantia pe terenul vechiu si e petrunsa pe deplinu despre dreptatea causei sale. — Este deci acuma la publicul romanu, a se pronanci; partid'a natiunale-opositiunale, ca unu vechiu candidat de pe timpulu Romanilor, pasiesce nainte cu fruntea deschisa, cu capul in susu, dar suveranitatei poporului inchinansale ce le-a dobandit in lupta pentru cau'a natiunale, cere votulu concatenatiilor liberi de verice preocupatiune.

„Venim si asta data cu manele góle. Idolul vitiului de auru nu-lu avemu in corogiul nostru ca resultatul alu straduintelor noastre; istoria luptelor noastre de mai multi ani, nu cuprinde altu ceva in sine, de cătu simpla cronică monotóna despre respingerea pretensiunilor nostre prin omnipotenta parlamentaria.

„Insa de aceea totusi — „pur si muove,” — „pamentul totu se masea,” — a disu Galilei. — De aceea patri'a, natiunea nostra totu trebuie se-si redobandescă drepturile sale naturale, conditiunile de vietă si cultura natiunale, — ea totusi trebuie se fia o data libera, independent, poternica si fericita — dice partid'a natiunale-opositiunale.

„Au dora nu e libera si fericita? Nu am facut'o noi libera si fericita — intrebă partid'a guvernamentale. — Décă ar fi asia, ar trebui se semtimu acea fericire, ar trebui s'o semtie natiunea intréga. Candu e de lipsa ca se-i batii cuva capulu pentru ca se crede că-e fericitu, acel'a de buna séma nu poate avea nici ideia de spre fericire.

„Se pune intrebarea că : ore locuitorii Ungariei au trebuita de libertate si neabhängig? Ore ei au semtiu de libertate? Există acelu semtiumentu comun, ca fie-cine se pote dice cu mandria in facia lumeni intregi : eu sum o natiune, sum cetătinu unei patrie libere !

„Acestu semtiumentu totdeun'a a petrunsu anima poporului nostru, si prin acést'a numai si-a potut conserva existint'a in decursulu suferintelor de o mfsa de ani. Acestu semtiumentu in sinulu unei natiuni e aceea, ce intr'o individualitate singulara se numesce conscientia curata, mandr'a barbatescă, foră de cari nici la unu casu nu poate fi o multiamire deplina, ci mereu trebuie se semtie o goletate nepacuitória in intrulu omului.

Dar cau'a acést'a mai are si partea sa practica-reale, nu numai cea ideale-platonica. Nu e vorba, ca se urmarim libertatea ou natiului lupilor din poveste. Dupa natura lucrului să astfelui că, numai in cercul popor-

loru libere pote să prospere mai cu eficacia bunastarea materială; intelegerintă, străduintă să industriă inflorescun numai pe pamentul îngrișat cu sangele versat pentru libertate; acăstă ne învăță istoria poporului; poporale cele mai libere, sunt și cele mai avute.

„Dar națiunile acelea, cari sunt născute pentru libertate și bunastare, nu s-au indatinat să se rogă lui Ddieu, ca tieganul din poveste: „panea nostra cea de tōte dilele dā-n-o nō astadi — dar numai de cătă!“ *)

„Atari națiuni, petrunse de semnimentul demnității lor, nu pretindu bunastare — la momentul, caci ce vine la momentul, totu cu aceea-si rapedime se și duce; ci déca e de lipsa sciu — să suferă, să rabde, să accepte, și nu-si vendu mostenirea lor parintescă ca Isavu, pentru una blidu de linte, și nu se multamescu astadi numai cu unu ou, pentru ca să pierdă mană — unu bou.

„Acăstă e responsul nostru catre aceia, caror li s'a urit de — passivitate, ne aveudură să accepte pana la fine si cari pote că dicu uneori: da, e adeverat totu ce vorbiti; insa de ocamdata nu e de — nici unu folosu! Vedeti că mereu ne terorisădă cu votisarea; in desertu ve osteni, totu in desertu vi sacrificati tōte poterile si perdeti timpulu celu pretiosu; — mai bine va fi, déca veti ascultă de binevoitorie svaturi ale guvernului si vi veti impreuna poterile cu guvernului pentru inaintarea binei patriei.

„Nici candu nu s'a facutu vre-o incercare pentru seducerea opinionei cu vre-o sofismă mai neghioabă, de catu atunci candu contrarii nostri cu indatinată loru predilectiune se năsescu a demonstră, că barbatii opositionei nestre naționale sunt agentii cei mai aprigi ai — absolutismului (pe candu ei mereu ilu combatu si l'au combatutu in ori ce forma s'a ivită), si că ei ar inpedecă (!) realizarea reformelor salutari si introducerea unor institutiuni mai liberali. Ei bine: unde sunt, cari sunt acele reforme pre cari noi le-am fi impădecătu?

„Veniti cu acele reforme salutarie, si noi le vomu sustine, precum am sustinutu totdeauna, cari nu au parutu de nevoie si de utilitate pentru binele comunui. Insă noi nu numim reforma aceea, sacra neîndepindătă tierei, nici nu nimică liberele institutiuni municipale.

„Tendintă văstra in cele din urma duce la revoluțione“, — asia ne ataca contrarii. — Ei bine: cum acăstă? — Pentru că și la 1848 ea a mersu totu spre revoluțione. — Dar ce a fostu aceea revoluțione? A fostu resbelul reacțiunii. Aceea ce noi atentiu nu ducă la revoluțione, ci din contra curma calea spre revoluțione.

„Partidă națională-opositionale si-a propus ca să scape acăstă patria comuna de acelui sistemă asuprioriu, care prin pactul nefast din 1867 s'a introdusu. Acăstă ideia am sustinută pana acum, am sustinutu conștiința națunei noastre, preparandă pentru unu viitor mai ferică, si totu astfelui vomu merge mai departe, caci intărirea resultatelor nu ne descuragiădă. Totdeun'a in luptele noastre am avut simpatia si recunoștința națunei, nu ne indoimă că și de aci înainte inca le vomu avé. Dar déca uneltelelor combinate ale poterii domnitărie li-ar succeda pote să ni redăca numerul si să ni marginăasca cercula nostru de activitate, noi nici atunci nu ne vomu de pe terenul luptei, de óre ce sună convinctiunea noastră, că cu noi e decesă.“

poterea acestei convictiuni noi ni-am anti-si acăstă ni va suplini scaderele ce am suferi in persone. In asemenea imprejurari, intre cari a ajunsu patria si naținea noastră prin fatul istoricu, concedemă că ori carei partide, său scole politice naționale, i-e foarte greu să astfel de activitate intre Scyla si Charibde, de óre ce relatiunilor noastre de facia nu se mai astfel asemenea său precedinte, nici in starea actuală a lumii, nici in istoria. Numai un'a este ceea ce ni pote servi do conducețorii, este sacrul semnimentul alu tendintiei spre libertate, de óre ce nu incapsu nici in istorie, că naținea care nu-si implinesce înainte de tōte detorintele facia de sine,

*) Cum facu buna óra si tieganii nostri — activiști, cari numai potu să accepte, ci mereu vnuédia interes — momentane, cu sacrificiul celor esențiali.

pre aceea nici Ddieu n'o ajuta si nimica nu-pote ascură essintă, său bunastarea si materială si spirituale.“

Dietă Ungariei.

Siedintă casei reprezentantilor din 30 ian.

Dupa autenticarea protocolului, presedintele Somssich anuncia cumca din partea autoritatii orasului Pesta a incurșu o petiție pentru modificarea proiectului de lege referitor la imprunarea ambelor orasii Budapesta. — Se va desbată dimpreuna cu amintiștilor proiectu de lege. —

I. Vidats prezinta o suplică a „opositiunii liberales“ din Pesta cu privirea la modificarea proiectului de lege electorală. — I. Madarász interpela pe ministrul de culte si invetiamen-tulu publicu, déca va prezenta această casei inca in sesiunea prezintă a Dietei unu proiectu de lege relativ la egalizarea lefelor invetiatorilor de la scările confesiunali cu lefele invetiatorilor de la scările simultane? — Interpelatiunea se predă in scrisu ministrului. — Baronele I. Nyáry aduce nunciul casei magnatilor despre primirea proiectului de lege relativ la spesele administratiunii ale municipalor. — C. Szell prezinta din partea comisiunii financiare proiectul legii bugetarie complete. Se avisădă sectiunilor. — Presedintele Somssich stabilindu cestiunile de cari va avé a se ocupă cas'a dilele mai de aprópe, si primindu-se propunerea lui de conclusă, siedintă se redica la 10 óre. —

* * *

In siedintă scurta din 31 ian. presedintele Somssich prezinta o petiție o orasului Pesta, in carea acestă se röga, ca contributiunea si taxele in Pesta să se scotă prin functiunari de la oficiul de dare, pan' atunci insa statulu să participe in mesura corespondentă la spesele invențiunii. Se avisădă comisiunii petiționare. — Conte Lónyay ca presedintele academiei magiare anuncia casei prin o scrisore, cumca in 2 fauru se va serbă in academia festivitatea intru memoră lui Eötvös, laureatului literatu alu magiarilor si fostului ministru de culte, era mane se va tiené o misa funebrala in biserică universitatii, unde se invita toti ablegatii. — Referintele C. Szell substrează reportul comisiunii centrale in privită proiectul de lege bugetaria. — Se va tipari si in intălesul conclusului de ieri se punne pre luni la ordinea dilei. Aredicarea siedintei la 1½ óra.

Siedintă casei reprezent. din 1. ian.

Dupa autenticarea protocolului E. Huszár interpela pe ministrul presedinte in privită faimăi despre demisiunea comisarii tutui reg. din Segedinu. Cuventatorul apretiu secese meritele comisariului si dice că, cas'a numai din increderea in personă acestuia a votat mai de unadu creditulu pre sém'a comisariatului. Respondindu-se insa feamă că comisariul reg. repasiesce cu intregu personalul seu oficialu, întrăba pe ministrul presedinte Lónyay: 1. Este adeverat cumea comisariul reg. din Segedinu si intregu personalul seu si-a datu demisiunea? 2. Déca e adeverat, este dlu ministrul plecatu, a invenționată cas'a de spre causă demisiunei? 3. Ce dispusetiunii va face guvernul pentru ca in cele diece luni mai de aprópe să se rezolve cestiunile ce trădu in cerculu de activitate alu comissariatului din Segedinu? — Interpelatiunea se predă ministrului interpelat. — J. Andrassy i-e cuventul in privită a stergerii regalilor si propune ca, considerandu marea importantă a acestor cestiuni, cas'a să i-e la desbatere multele proiecte de conclusiuni presentate in acăstă causa. — Cas'a decide a le luă spre desbatere dupa deliberația cestiunilor puse la ordinea dilei.

Cameră trece apoi la ordinea dilei, alu carei primu obiectu este pruieptul de lege despre bugetul anului 1871. — Referintele comisiunii centrale C. Szell recomenda primirea bugetului si votarea ulterioră a două posturi, pe cari comisiunea financiară le a adaus la compunerea bugetului.

E. Horn face mai multe obiectiuni contra bugetului. Nainte de tōte repróba, că in contra legii si a promisiunii guvernului, incheierea despre societățile din anii trecuti si specialul din anul 1870, inca nu s'a substernutu Camerei. Bugetul pre anul 1872 s'a votat, forsă cunoșca cineva resultatul administratiunii financiare din 1870. — Mai departe, dice Horn, modulu, cum s'a adausu imprumutul de 30 de milioane bugetului, nu este corectu.

Caci abstragându de la eroarea formală, s'a comisură si o forma materială, ministrul de finanțe a afirmat, că amortisirea nu va face mai multu de cătă 1 procentă, acuma insa se dovedesc, că face 1¼ ce produce o suma de 6 milioane. In fine, face imputatiuni grele regimului că reformă de dare inca nu se pane pre tapetu.

C. Szell se năsescu a combate pe antevorbitorul seu, si dice că a vorbit de reformă de dare in Camera înăsorită timpul inca.

Ministrul de finanțe Kerkapolyi observă că încheierea socotelelor din 1870 a fostu gata dejă in decembre alu anului trecut, si a fostu a se substerne casei dimpreuna cu observatiunile ministerului la operatul curtei de contabilitate de statu. Esemplariul insa dandu-se spre tiparire, proiectul guvernului i-a intărit, dar in căteva dile se va prezenta Camerei. In privită imprumutului, Kerkapolyi observă că după parerea sa, Horn nu posiede nici celo mai primitive cunoștințe financiare, socotindu densulu cuotă amortisiranei la interesă si astfelu astăzi înăpumatul e cu 8 procente, pentru că 6¾ procente se platește ca interesă si 1¼ pet. ca amortisire.

P. Moritz apăra pre collegul si dice că — Horn tocmai asia de bine pricepe acestu obiectu si Kerkapolyi. Vorba e, că amortisirea se platește de la 100 de percente, pre candu statul a capatatu numai 75 ¼ de pete. Acăstă e o diferență essentială.

C. Tisza printr'u vorbire mai lungă speră pre Horn, de unde ministrul de finanțe erași i-e cuventul să se năsescu a combate argumentele lui Horn. — Panendumu se propune la votare, acestă se primesc de baza a lesbaterei speciali; numai abiegotii din partidă extrema nu s'a senată la votare. — La lesbatere specială nu a luat nimenea evocanțu, si deci legea pentru bugetu s'a deliberat definitiv in cas'a reprezentantilor.

Baia-de-Crisiu, (cott. Zarandu,) 27 ian. 1872.

(Alegerea membrilor de comitetu, — si tribunalul regin din Baia-de-Crisiu.) In comitatul nostru alegerea membrilor de comitetu a inceptu in 20 si s'a finit in 26 a lunei ianuarie; — alegerele s'a efectuat in liniște si ordinea cea mai buna; — s'a alesu și poporul peste totu 64 de membri, toti alesii poporul sunt romani, de sine se intielege; — membrii virili asemenea sunt 64, dintre acăstă 29 romani, 21 magari 10 germani si 4 evrei, si asia noulu comitetu alu Zarandului va sta din 93 romani, 21 magari, 10 germani si 4 evrei.

Conformu legei comisiunica verificătoare si va incepe lucrările in 8—10 fauru, si fiind că — precum amintii mai susu — tote alegările s'a efectuat in liniște si ordinea buna, precum comisiunea verificătoare, asia si cea judecătoare. —

Noulu tribunalu regin inca si-a inceputu lucrările intru atâtă, că a preluat actele de la tribunalul disolvăt, si diregatorii au depusu juramentul inca in 1. ianuarie, si apoi dintre cei denumiți din alte comitate, 2 judi si fiscalulu, după depunerea juramentului s'a dusu a casa la familia, unde insa a mai venit o data indeșeptu, si după ce actele primele a mai intorsu de pe o dungă pe altă, era a tulito entă casa, si pre semne li merge bine pe a casa, de óre ce nici pana astăzi n'a venit indeserptu, altcum nici n'a ce grabi; salariul li este avisat din 1. ian. si respective din dină de depunerei juramentului, potu siede a casa foră nici o frică, plată li umbra regulată, ori lucra, ori ba!

Dintre straini cari s'a denumită de judecătorii tribunalu regiu, după dopunerea juramentului numai dlu Zomor, fostul concipientul la tabă reg. din Pesta, a romas in Baia-de-Crisiu, dar acestu domnul atâtă sporiu a facutu cătă ceialalti cari petrecu pe a casa.

Dlu Zomor, care singură si-a alesu referadă afaçerilor cartei funduare, fiindu indemnătă de domnulu presedinte a-si incepe activitatea, antaiu a facutu acea exceptiune principală, că nu pote lucră pana nu i se va curna cancelaria, — imprimindu-i-se acăstă poftă, si provocătă fiindu de nou de domnulu presedinte a se apucă de lucru, domnulu Zomor intru atâtă s'a insufletit, in cătu de locu a cerut licență pe 2 luni, care poftă nepotindu-se imprimă asia usior ca curatirea cancelariei, si după ce dlu presedinte necontentu ilu animă pentru a se apucă de lucru, in fine vedi și dlu Zomor că diou, nu e glumă, a esită cu farbă (colore) si a marturisit că dlu nu scie romanesce si aici asia dicendu actele tōte fiindu romanesci, dlu nu este in stare a lucră(!), pentru

aceea a rogat pe dlu presedinte ca ori să i de ajutoriu care să lucre in locul dsale (!!), ori licență pe 2 luni!!

Dupa ce dlu presedinte si esprimă mirarea la acăstă rogare său pretensiune naivă, i spuse că aceea nu se poate, ca Dsa, dlu jude regiu să primăsca, pe anu 1700 fl. si altul să lucre in locu-i; era dlu Zomor a respusul că personalul de la tabă reg. din Pesta i-a promis că de locu cătu va veni la Baia-de-Crisiu, va capătă concediu de săptămâni, si că densulu a să scriu personalului si consiliarii ministeriale Horváth Döme, ca la patronii sei, ca să-i esoperădă concediu promis, precum si unu adiunctu care să-i facă referadă!

Suntemu curiosi a vedé finea acăstă tragicomie istorică, că óre susu laudatii patroni ai dui Zomor tramite-i vor ajutoriu si rociu instructore pe cont'a statului, ca acestă să lucre si favoritul să redice numai salariul, — primi-va concediu pe 6 luni, să ce vor face, căci dlu Zomor nescindu romaneșce, pe langa tota bunavointă nu este in stare a lucra la acestu tribunalu.

Si pentru ca să facă locu dlu Zomor, ministrul de justiția dlu Bittó a secolu din postu pe Joane Cosieriu, fostul asesore la tribunalul disolvăt comitatensu, care este advocatul cenzurat precum din legile comune, asia si cele cambiale, omu cu familia, si care a servit in comitatul din 1863, ca oficialu a fostu unul dintre cei mai capaci, cu portare esemplaria, si care chiar prin ministerul magiaru si in 1871 pentru promitudinea si diligenta extraordinaria a fostu remunerat cu 400 fl. v. a. si aceea o pote sci ori si cine, că ministerul magiaru nu in daru remunerădă pe unu oficialu roman din Zarandu!

Norocu, si inca mare norocu aretribunalul că s'a denumită de jude Joane Motiu, fostul sub-vise comite, — si de notariu Gerasimu Caudrea, fostul asesore, că această doi ca oficiali vecchi nu numai că-si pricepu chiamarea, ci avendu si o diliginta laudabilă, in cătu a potintia lucra si pentru ceialalti, — si déca dlu ministru Bittó si pe acestia i scitea din postu si umplea locul loru cu individu noi, nu sciu unde ajungea tribunalul regiu din Baia-de-Crisiu si cu acestă afaçerile judecătoare din comitatul! — Ibi.

Belișiu, in 28 ian. 1872.

(Serbarea aniversaria a mortii fericitului mecenat Samuile Vulcanu.) Vediindu că pana acumă nimene dintre cei multi competenți nu si-a luat ostenelă a face cătu-si de mica impasare on. publicu despre decurgerea solemnității funebrale aranjata de tinerimea romana gimnasia de aici intru memoră fericitului Samuile Vulcanu, cu via placere vinu, desă cam tardiu, a deserie momentele principale ale acelei solemnități, fiindu de cordinția, că nu este iertată a trage cu vederea miscamintele naționale, ori cătu de menunte si ori de unde să vina acelea, cu atâtă mai putinu atare serbare, la carea factorul principal este tinerimea unui institutu romanescu, sperantă vitoriu nostru naționalu.

Tinerimea romana de la gimnasiul belisianu de candu e fericita a avé una societate de lectura, si-a tenu tu de cea mai sacra dețință a serbă aniversarea mortii fericitului mecenat prin căte o siedintă literară publică, ce s'a intemplatu si intru acestu anu scolasticu in 25 dec. st. n. după programul publicat si intru acestu pră stimatul dñariu.

Deminētă la 9 óre s'a inceputu sancta liturgia cu parastasul pentru repausul susținutului nemuritorului fundatorul alu gimnasiului, la care actua bisericescu pe langa tinerimea gimnasia la infacisat si putinu poporu, si dintre intolegerintă secularia si mai putinu — semne ale timpului!

Dupa parastasul incepe a se adună publicu romanu in numeru totu mai multu crescendu, in sală a gimnasia unde așteptă deschiderea producției literară.

Căte-va mominte după 10½ óre, solemnitatea se incepe prin accentele sonore ale corului instrumental condus de Aless. Campanu, stud. de cl. a VIII, si companiatu de tinerii Georgiu Sfărlea, stud. de cl. a VIII, Augustin Balasius, Georg. Popu si Joane Palade din cl. a VII, precum si de Josifu Dragău din cl. a VI, electrisandu inimile celor de facia, si anunțandu deschiderea producției literară.

Încetandu musică prima cu aplause binevoitorie, se sub pe tribuna dñului profesorul gimn. Teodoru Rosiu si rostesec una cuventare ocazionala, in carea descriindu insemnătatea

sciintielor deduce detorintia nostra a tuturora de a conlucra spre respandirea loru intre tota clasele natiunei. Din aceasta cunventare ascultata cu viu interesu, mi ieu voia a estrage putine pasagia.

Dupa ce dlu oratore in termini eloquenti arata importanta sciintielor, astfelii si continua trumos sa vorbire: „Si noi, daca voim s se pastram individualitatea, caracterul nostru natiunalu, daca voim s luam parte in concursulu natiunilor, sub alu nostru nostru nume, cu a nostra omenia, cum am dice, daca voim s conservam pusestiunea, ca ni s asemnatu de provedintia, candu am fostu asediat aci de divulu Traianu ca sentinel'a romanismului in orientu; si noi, trebuie s ni inordam tota poterile tientindu spre scintia alaturea cu celealte popore. Se punem man'a pre inima-ni — continua oratorulu, — si se nu ne sfidu recunoaste, ca precum caus'a reteleloru despre care ne plangem de comunu in tota dilele, mare parte suntem noi insine; asia si vindecarea acelor trebue se purcada de la noi insine.

Se nu ne tanguiu in tota tonurile, ca ne apesa seraf'a, ca sorteau ni e pre vitrega, ci tocmai ca se scopamu din ghiarele ei, si ni incercam a devinge nemicu cei dintre noi, cari inainte de tote sunt nesciint'a, lenea, nepasarea, desfralu si lucsulu. Se intielegemu o data, ca fundamentulu sortii si a sperantiei unui poporu in tempulu presinte nu e de catu sciint'a; acesta ne va scote din starea coa deplorabila in care ne aflam, va produce o generatiune mai senatosa, mai insufletibila pentru totu ce e nobilu si natiunalu. Sciint'a strabatendu in tote straturile natiunei nostre, ne va eliberă din acele catastrofale, cari ni le-au faurit timpurile nefaste si decadintia nostra natiunala, va eliberă corpulu nostru de slabitiune si moleitate, doua morburi mortifere, ne va eliberă voia de sclavia interna si externa, pre scurtu ni va procură adeverat'a emancipatiune politica - natiunale. In urma indreptandu cativa cuvinte insuffletorice publicului adunatu, declarau siedint'a de deschisa.

Dupa cunventul de deschidere, primutu cu aplause de complacere, se produse corulu vocalu, condus de Mihail Ferlieviciu, stud. de cl. a VII, acompaniatu de Zaharia Cereu, stud. de cl. VIII, Aless. Voevitca, August. Grujita, Iuliu Monteanu, studinti de cl. a VII. Gavril Lazaru, stud. de cl. VIII si Samuile Simionovicu, studinte de cl. VI

Petru Iliesiu, stud. de cl. a VIII propuse schitie din biografiea memoriorului episcopu Samuile Vulcanu, si in cuvinte alese atingendu fazele mai insemnante din vietiua acelui, arata iubirea ce a nutritu catra natiunea sa; din faptele-i neperitorie conchide, cumea a fostu unu adeverat tramis de providintia pentru ginta romana.

Zacharia Cereu, studinte de cl. VIII, declama cu viua emotiune poesi'a: „Morteau lui Sincu“ care face mare impresiune asupra ascultatorilor.

Isaiu B. Bosco, totu din cl. a VIII-a propune una disertatiune despre literatura in genere. Oratorulu fu ascultat cu atentie si cu placere, si in fine seceră aplause.

Georgiu Sfarlea din cl. a VIII-a eschela prin declamarea poesiei „Treboieri.“ Tenerul cunoscutu de celu mai bunu declamatoriu la noi, se vedea si mai tare emotionat prin aceea, ca dulcele seu parinte cu zelosulu preotu Petru Ciceronescu n'au pregetat a veni de langa Oradea-mare la acesta serbare. De pre fetiele ambiloru parinti, anulu firescu, altulu sufletescu, se potea vedea viv'a loru multiamire.

Intre tota acestea s'au produsu corulu instrumentalu si vocalu cu mai multe piese. Aceste coruri sunt compuse de teneri, cari senguri de sine foru nici unu ajutoriu artisticiu, ce lipseasca cu totul la noi, se esercedea in orele libere. De ar fi medilice si ajutoriu artisticiu, tenerimea nostra ar face progresu mare in artea musicala, dura asia si cele mai bune talente se ingropau!

In fine se face abatere de la programu in aceea, ca cuvertul de inchidere ilu ie reverendisimulu dnu canoniciu Teodoru Kóváry, dirigintele gimnasiului, carele prin nisice cuvinte romanesco semtite, multiamesce publicului pentru partinirea cu care si imbracisatu intre prinderile tinerimei, lauda zelulu romanescu alu cationilor, cari potu servi de exemplu si altor'a; si espunendu insemnatarea si necessitatea prelegilor publice gratuite pentru adulti

recomandă publicului pentru imbracisarea acestia.

Finindu oratoriulu, publiculu prorupse in aplause entuziastice intre „se traiésca.“

Cornul instrumentalu intona mersulu „Drum bunu“ si publiculu se departa mangaiatu de la acesta serbare, prin carea nu numai si-a implinitu una detorintia sacra catra piulu fundatoriu alu gimnasiului, ci totu de o data s'a desfatu de progresulu imbucurisoru alu tinerimei.

Acestea me sentii detorii a le aduce la cunoscintia onoratului publicu atata spre incigliarea tenerimei, catu si spre mangiaerea tututor'a, caror li jace la anima venitorulu natiunei.

Unu beiusianu.

De sub muntii lui Jancu celu bravu, in 15 ian. 1872.

(Starea regresiva pe terenulu bisericescu-scolariu.) Dile redactore! — Noi cei de la sate consentim pe deplinu si confirmam serbatoresc ca „Albira“ intr'adeveru este un'a foia pentru tota interesele romane, — la care ni permitem a mai adauge, ca tota cuvintele acestui pre stimatu organu sunt supte din inimile ne-corpante ale Romanilor, sunt expresiunea adeverata a dorintelor si aspiratiunilor noastre natiunali.

Acesta este cea mai nimerita si genuina, cea mai propria si expresiva caracteristica a vietiei laboriose ce a manifestat „Albina“ pana acum; — acesta se-i fia de mangaiare si se cugete ca — este marturisirea tuturor romanilor necorupti, — este intr'adeveru — „confessio propria, regina probationum,“ din partea natiunei.

Din aceste considerante nu me indoiescu, ca on. redactiune mi va permite publicare unui reportu fugitivu, dar catu se poate de fidulu despre starea in care ne aflam prosperandu, seu regresandu pe terenulu bisericescu-scolariu.

Mai dilele trecente avandu se facu o caleatoria prin Janopolea-mare spre Aradu, intr'adinsu m'am oprit pre la cunoscinti, pentru ca se me informeziu intr'catu-va despre atitudinea si activitatea preotilor si invetiatorilor nostri, cari acestea fiindu factorii cei mai principali pentru luminarea poporului nostru, fiecare romanu adeverat trebue se se interesedie de progresulu, seu — regresulu ce-lu produc acesti prestimati domni.

In protopresbiteratulu Halmagiu lui cu multa dorere a trebuitu se esperiediu, ca preotima de acolo pre cu anevoia se desvetia de obiceiurile obscurale evului mediul, leganduse mai multu de formalitatile semireligiunari, pe candu despre eternele precepte ale religiunei arareori se gasesce vre-unu sacerdote ca se le intielega, — cu atat'a mai putenu — se le puna in praca. Despre luminarea poporului cu cunventulu dupa cum dispune canonulu 19. alu sinodului ecumenic VII. — Trulanu — neci vorba. Invetimentulu insa bravii inspectori noui, si mai alesu sub conducerea dlu Butariu, am inticlesu ca a inceputu dejă a-si luna unu aventa mai ainesurata spiritului timpului.

Continuandu calea mea spre Guraontiu, aci in apropiare de satu inaintea birtului mi s'a ivitu una incidente pre dorerosu, si pentru ca se nu desgustu pre onorabilii cetitori ai acestui multu pretiu dñariu, intr'adinsu ilu trecu cu vederea, desi mi va remane ca una suvenire neuitata pentru totdeun'a, — mi esprimu dara numai acea sincera si ardinte dorintia, ca veherabila nostra preotime se nu mai fia vatemata in sublim'a sa demnitate prin unele esecese ale unor nedemni parinti, cari grigindu mai multu de cele spiritose, de catu de cele spirituale, se dejosescu pana la extremitate. Deoferiul, ca vener. nostru cleru se se curetie catu mai in graba de asemenea bolbatine veninoase.

Ajungendum la Guraontiu, acolo me intinstai era de cele co am auditu despre parochie de acolo, cari au devenit la cea mai deplorable stare spirituala, firesee din cauza preotimiei indolinti de acolo, care avandu grigia totu numai de cole trupesci, asi si dicindu facu specul'a cea mai condamnable din sublim'a loru missiune. Acii mi se spuse, ca in primavera anu ui trecutu reposandu unu venerabilu parinte din Guraontiu, poporul saltă de bucuria ca a scapatu de dar — de mortuis nihil nisi bene. Destulu ca acesta parochia, inca nu s'a suplinit dupa dorint'a poporului prin vre-unu preotu demn de tota veneratiunea, ca celu putienu unu preotu mai de Domne si fia in satu, cari despre celalaltu venerabilu

parinte multu bine nu se pre vorbesce, ba deca nu me insieu — indignatiunea poporului e cam pre mare, si la tota intemplarea ar fi de cea mai imperiosa necesitate, ca vener. consistoriu se se informeziu in privint'a acesta si apoi se iee mesele cuvenite, — era amintit'a parochia vacanta se o lase si mai departe sub conducerea deplorabile de pana acuma.

Multe asi mai avd a dice despre starea nefericitei parochie din Guraontiu, dar fiindu ca m'am deditu a audi multe bune despre dlu protopopu concerninte, mi rezervu celealte pana ce va cere lips'a; a nume pana ce voi vedea, ca incredintidie se acesta parochia la altu preotu devotat bisericei, seu ca dlu protopopu va tramite — cum se vorbesce — pre unu suplicante tinoru teologu de capelandu, caci si-asia mai are inca trei capelani, in trei parochie pro topopesci (?), anume in Buteni, Cuiediu si Aldesci, — de ce se nu aiba si pe alu 4-lea?

Dar se lasam aceste tablouri triste, si se trecem cantandu altele mai imbucuratorie — la invetimentulu succrescentiei, ca la speranta natiunei noastre.

Bine a disu stimat'a nostra „Albina“ intr'unu numeru ore-care, cumoa consistoriul de la Aradu e cam — greou; caci desi scie pre bine ca prin noua organizatiune politica-judeciaria mai multe inspectorate scolare au devnnit vacante, totusi pana in diu'a de astazi n'a luat inca nici o mersu pentru suplinirea acelui posturi devenite in vacanta.

Cumca acesta e in detrimentulu invetimentului, nici ca e mai de lipsa a face vorba; destul numai se amintescu ca in calotora mea domnii invetiatori mai fora nici o exceptiune mi s'au plansu ca nu-si primescu salariulu, n'au cui a se adresă pentru nefrecuentarea scoliei, pentru lips'a cartiloru si alte neajunsuri. Preotii mai pretotindenea nu tiene catechisare, cu cei adulți mai nicairi na se tiene prelegari; — intr'acestea antagonistii nostrii natiunali intrebuintidie tota medilicele spre a ni rapi scople, — multe comune au primutu dejă si a 2. admonitiune de la inspectorii guvernului etc. etc. etc.

Ar fi dura de dorit, ca ven. consistoriu se denumescu catu mai in graba nisice inspectori zelosi si activi, ca buna ora dlu Cosiariu, din Vinga, pre carele nu am onore a-lu cundescu, foru numai din faptu, cari i servescu spre onore; — in fine atragu atentiu a autoritatilor respective la tota ce am amintit mai susu, pentru ca se iee mesele cele mai energice pentru indepartarea reului ce ni amenintia cultur'a nostra natiunale.

Dixi et salvavi animam meam!

Peregrinulu.

Insciintiare

tuturor pre cari i privesce cau'a Reuniunei invetiatorilor din tractulu Temisiorii.

Fiindu ca din mai multe parti prin on. dd. membri ai acestei Reuniuni mi se facu intrebari si provocari pentru deslucre ca: cum sta cau'a Reuniunei acostea? cu permisiunea Onorab. Redactiuni vinu a da tuturor a urmatorului responsu:

Statutele compuse de Reuniune si asternuto venerabilul Consistoriu diocesanu din Aradu inca in lun'a lui septembrie an. 1871 spre aprobare, macar ca mai tardu me adresaiu Ilustritatei Sale dlu Episcopu diocesanu cu un'a rogar in acesta privintia, nici pana astazi nu ni se retramisera. Deci ca acesta Reuniune insintiata cu multe ostanele, se nu fia impedeata in activitatea sa, dupa ce acele statute nu mi se vor tramito nici pana la 1. iauru a. c., cu invuirea onorab. Comitetu alu Reuniunei, alu doilea exemplarul din statute dñora va fi bine a-lu asternu in altului guvernului ticei si intarire! *)

Beregaecu, in 16 ianuarie 1871,

E. Andreeescu m. p.

Presedintele Reuniunei.

*) Se ni fia iertatu a observa ca, dup'a nostra parere, multu mai bine si mai cu calo ar fi, a intrebă in Aradu, — ce ora este cau'a intarirei? cari sunt dificultatile? — Si apoi conformu lamuririlor a pasi mai departe. Guvernilor ticei inca tiene cu anii nedeslegate astfel de statute, buna ora pre ale societatei Petru Maiorul mai anii trecuti. Si apoi pedecele si conditiunile in Aradu de buna seama vor fi de alta natura, de catu cele ce se punu in Buda!

R. d.

Epistola deschisa,
catra Redactiunea diurnalului „Patria.“

Nu scim ce am pechatuit, de diurnalulu „Patria“ ni se tramite regulat sub adresa tiparite, desi noi subscrissi n'am prenumerat a celu diurnal, ba ce e mai multu, la rogarea unuia dintre noi mai multi numeri s'au retratisu prin posta cu notificarea, ca respectivi nu voiesc aii printi, si pre langa tota acestea „Patria“ si acum ni se tramite regulat; — se scapam deci de acestu canonu, rogàmu Redactiunea „Patria“, ca se nu ne maltratedie si mai departe cu tramitera diurnalului seu, fiindu ca spiritul aceluia nu convine semnificatelor natiunali.

Baia-de-Crisiu, in 16/28 ian. 1872.

Gerasim Candrea, m. p. not. la trib. reg. — Teodoru Papu, m. p. pretore. — Joane Motiu, m. p. jude reg. — Joane Francu, m. p. protofisc. cattului Zarandu. — Joane Simionasiu m. p. ases. orf. in cattului Zarandu. — Amosu Francu m. p. jude reg. de cercu.

PROTOCOLUL
conferintelor invetiatorilor ale tractului Dobrei, tiente in 16 si 17 noiembrie 1871.

Siedint'a I.

Adunandu toti invetitorii in localitatea scoli capitale din Dobra dim. la 9 ore in 16 noiembrie protopopu Joau Papu deschide siedint'a prin o cuvantare plina de esemplu si invetituri morale, arestandu totdeodata folosulu conferintelor ce se simte din dia in dia totu mai tare si mai generalmente.

Parint. protopopu propune conferintei de conductatoru pre invet. Josifu Herbeiu, de notariu pre invet. Petru Fogarasiu; acesta fiindu cam morbosu roga conferint'a a-lu dispensa de la acesta sarcina, ci se conduca protocolul invet. Adolfu Nandra sub priveghierea sa, ceea ce se si primește.

Ocupandu si fie-care locuri sale, se purcede la conscrierea invetitorilor conformu Instructiunii din 1863, care conscriere se alatura sub A

Par. protopopu da conductoriului Josifu Herbeiu spre cete obiectele ce sunt a se desbat in aceste conferinti, precum urmăda:

a.) Obiectul primu este: „Religiunea facia cu timpulu molipsitoru alu civilisationei moderne.“

La acestu obiectu ie cuventul inv. Petru Fogarasiu, si in scurte cuvinte aréa ca debatera acestui obiectu mai multu ar compete filosofilor si theologilor, dar fiindu ca si invetitorii sunt chiamati spre a privi a supr'a tineretului loru incredintatu, in ce tipu debue a inradecinat religiunea in elevi, — aréa ca acestu obiectu stă in strinsa legatura cu celu din anulu trecutu, adica: „Este de lipsa a se propune religiunea deodata in scola la prunci incepatori.“ — Si acum si motividie vorbirea sa, ca: Numai atunci poate fi religiunea inradecinata intr'un barbatu, candu acesta in etatea prunciei a primitu invetituri sanatosice religiunarie, si in etate crescondu, nu a neglijat invetiturele religiunarie, devenindu barbatu, ori-ce civilisatuno, nu lu poate atrage de la credint'a sa, caci: Inceputu intelectiunet este a Domnului, dice st'a scriptura.

Parint. protopop inca sfatuesce pre domnii invetitorii, ca in privint'a propunerei religiuniei in scola se fia cu mare grigia, se splice elevilor intemplierile cele minunate, ca Dumnediu a arestatu celor ce-lu iubescu, si celor ce au ascultat de poruncile lui, ce totu se afla in Istoria biblica, inradecinandu-se in inim'a pruncilor fric'a lui Dumnediu, numai potu fi crestini adeverati.

Cea ce din partea conferintei se primește.

b.) Spre desbatere este „Recensiunea a supr'a cartii de lectura a dlu profesorul Ioanu Popescu.“

Inv. Petru Fogarasiu cere cuventu spre a-si cesti disertatiunea a supr'a acestui obiectu, nainte de a purcede la desbatere speciala, care disertatiune sa aclada sub B.

Totu inv. Petru Fogarasiu dupa finirea disertatiunei, aréa detectele din Abc-dariul dlu Zaharie Boiu, si usiuriotii de propunere la carte dlu Popescu, cu modificarea predisa in disertatiune.

Parietele Romulu Crainicu in desbaterea speciala a supr'a acestor carti nu se poate dochiară, ne-fiindu spre acesta practic, — dar observa ca Abc-dariul dnu Zaharie Boiu a fostu pana acum bunu, si cunoscendu

dlui Popescu defectele la același usioru a potutu compune carte mai corespundetă.

Inv. Josifu Petrimanu e de parere că Abc-dariul dlui Zaharie Boiu corespunde din destul unei carti elementare, de ore ce carte dlui Popescu incepe cu cuvinte compuse din vocale și consonante, — și în unele locuri litera necunoscută elevului e în urmă cuventului.

Inv. Petru Fogarasiu cere cuventu, și din nou și motivă atâtă disertatiunea, cătu și explicația asupră acestor două carti elementare, arătă prin esemple evidența greutatea elevilor incepatori în Abc-dariul dlui Boiu și recomenda colegilor sei propunerea cartii dlui Popescu în scăole.

Parintele protopopu Ioanu Papiu spriginesce cele arete de inv. Petru Fogarasiu, — descoperă că și alți bărbați interesati de scăola recunoște că cartea dlui Popescu e mai corespundetă de cătu Abc-dariul dlui Boiu, ceea-ce se primește și de conferinția și se redică de conchidus.

Fiindu timpulu naintat siedintă se redică la 1 ora d. a., a două siedintă se termină pre 3 ore. —

Siedintă II.

Dupa formalitățile indatinate se incepe desbaterea a supră manualului de limbă germană de dlui directoru Ioanu Dorca. —

Conducatorul conferinței Josifu Herbeiu, în cătu cunoscă această carte, o recomanda spre primire pentru a se propune în scăolele noastre, fiindu corespundetă pentru incepatori la limbă germană.

Se estinde ună desbatere, la care au lăsat parte inv. Sofronie Furca, Josifu Petrimanu și Petru Fogarasiu, cari necunoscându această carte și nepotendu să se dechiară a supră ei, de către buna său rea, — propun, ca mai anotin să se procure această carte și esaminandu-se păță a-si dă parerea cu alta ocasiune, — ceea ce se primește.

Vine la ordinea dilei punctul alu 4.: Independență invetitorilor și scolelor conf, facia de legea statului și organele acesteia.

Conducatorul Jos. Herbeiu propune, că inv. Sof. Furca să-si descoreze opinia despre cele ce au culesu în privința punctului acestuia.

Inv. Sof. Furca în scurte cuvinte se declară că nu cunoscă nici legea statului în privința scăolei, nici Regulamentul provisoriu scolaru alu congresului nostru naționalu.

Inv. P. Fogarasiu observă cu parere de reu că pre celu ce atinge o legă se nu o cunoscă. —

Par. protopopu Ioanu Papiu spune că invetitorii nici una ordinatiune de la inspectoare de statu pric organele politice nu sunt obligați să o primește, — ci ori ce ordinatiune invetitorii confes. au de a primi de la inspectoare scol. confes. — și pre organele politice numai în cause de mare importanță său necesitate le va recuînă inspectorele confesiunale.

e.) Se propune spre cetire Regulamentul provisoriu scolaru lucratu în congresul național din 1870.

Pentru cetirea și observarea defectului în acelu Regulament se alege o comisiune statutorie din dd. invetitorii Petru Fogarasiu, Sofronie Furca, Adolfu Nandra și Josifu Herbeiu, cari în siedintă din 17 au să reporteze despre cele observate. —

Fiindu timpulu naintat siedintă se redică la 5 ore.

Siedintă III.

In 17 la 9 ore dimineață se deschide prin conducatorul Josifu Herbeiu, fiindu par. protocu compus cu tienerea sinodului protopopescu.

Se cetește prin referințele com. Petru Fogarasiu protocolu luat de com. esmisă, observările a supră proiectului provisoriu scolaru, cari observari se primește de întrăga conferință, cu rogară, ca referințele Petru Fogarasiu să dea deslușiri mai chiare a supră tuturor punctelor observate, și în o siedintă străordinară a reportă. —

La propunerea conducatorului Josifu Herbeiu se alege o comisiune, care ia numele conferinței are a primi, ori ba deslușirile reportate de referințele. — Se alege Josifu Herbeiu, Sofronie Furca, Toma Neamțiu și Adamu Simcă cei mai aproape spre esaminare și subscriere.

f.) Dlu cond. I Herbein propune spre desbatere: Emanciparea invetitorilor conf. de sub ierarchia biserică nu alterădă organismul constituționalu alu bisericiei noastre?

La această ied cuventul Petru Fogarasiu și dies că după cum a observat, unii intilegă emanciparea invetitorilor cu totul rumpendu-se de sub ierarchia biserică, pre cindu densul inca doresce emanciparea, însă sub scutul bisericii celu prin lege statorită, — adeca, doresce ca invetitorii să aibă unu teren liberu, și nu fia considerat numai de unu factoru mortu forsă nici unu dreptu, aducându esempe ce se intempla cu unii invetitorii, — de aceea densulu a publicat in Nr. 71 alu „Albină“: „Una voce catra invetitorii confessiunali, la care a primit epistole private de la colegii din Banatu, și in persona mai multi invetitorii i-au descoperită că consimtu cu cele publicate in „Albină“, adeca a se înființă în fie-care tracă unu scaun scolaru, prin care invetitorii ar dispune în cătu-va de sora loru.

Conferința primește această propunere și în unanimitate doresce înființarea unui scaun scolaru, ce speră că autoritatile mai înalte scolare li va să aprobă această dorire. Cu acestea siedintă se redică.

Siedintă a IV-a.

Sub conducerea inv. Josifu Herbeiu, se cetește și se autentică protocolul conferințelor din siedintele din nainte. Dupa aceea inv. Petru Fogarasiu descoreze conferințiea necesitatea, ca obiectele de desbatere în conferințele din intrăgă archidiocesa să fie uniforme, precum au fostu in ani 1863 și 1864, — căci numai asia și prin această am doveni în multe afaceri scolare solidari, — și propune, că conferința să-si descoreze parerea a supră aceastui obiect.

Conferința unanim sprijinesce această propunere și roga pre venerabilu Senatul scolaru, in caușă acă să propuna obiecte spre desbatere conferinție de acelea, ce ar folosi mai multu spre înlesnirea propunerii invetimentului în scăolele elementare și capitale confesiunale.

In fine Petru Fogarasiu și descoreze parerea de reu că banii, incurși la parintele protopopu Nicolau de Crainicu în folosulu fondului reuniunii invetatoresci, încă nu s-au administrat, de aceea conferința se insarcinează pre casariul reuniunii Adolfu Nandra a cercă la eredele parintelui protopopu, adeca la parochulu Romulu Crainicu, că este aplecatu a dă banii pre calea pacii, ori e silita reuniunea în inteleșulu ordinatiunei ven. consistoriu de dto 1. iuliu 1870 nr. scol. 43, a purcede la procesu formalu judecătorescu.

Conferința îndetorează pre casariul reuniunii a face pasii necesari în inteleșulu susu citatei decisiuni.

Cu această conferinție inv. se încheie.

Dobra, 17 noiembrie 1871.

Josifu Herbeiu, m. p. conducatorul conf.

. Petru Fogarasiu, m. p. notariul conferint.

Deshidere de abonamentu la „Transilvania“

foișor Asociatiunei transilvane pentru literatură și cultură poporului român.

Acestu organu alu munitei Asociatiunei intratu cu 1. ianuarie 1872 in alu cincilea anu alu vietiei sale.

Transilvania a fostu pana acă in liniă prima, archivulu pețru actele și pentru totă activitatea binecuvantata de Dumnedieu a Asociatiunei transilvane, ale carei concluse și peste totu vointă și totă lealele sale tendinție se vedu esecute cu totă precisiunea posibile de către unu comitetu, carele se astăla înăltimă chiamarei sale, pentru că elu cunoscă adveratele lipse și neajunsuri ale poporului, scie și cunoscă, de unde are să incăpă, și face spre scopurile preștepe in statute, totu ce i permitu modestele medilice materiali, cătei i se punu la dispusetiune. Mai departe Transilvania fă acelu locu de convenire alu bărbaților de litere și știință, in care se tractă — pre cătu lasa angustula spatiu — numai materii și cestioni serișe, cari ceru studiu indelungu, prin urmare să recolegeră a poterilor spirituali. Scim bine, că la majoritatea preponderanță a lectorilor de la totă poporale lipsesc temporu, lipsesc însă mai multu gustul și placerea pentru lectură serișă, prin urmare că una foia ca acă este forte arare ori se va bucură de vre unu publicu numerosu. Vedem ce pate in acestu punctu unu barbatu ca Csengeri la magiari in Pesta, vedem că de ess. Archiv des sie-

benb. Vereins alu sasilor abia și abia are căte 100 de abonati; scim intru asemenea caușă pentru care incetasera la noi de e. „Instrucțiunea publică“ de dlui A. T. Laurianu, „Magazinul Daciei“ de A. Papu, Archivul dlui Hasdeu, Archivul dlui Cipariu, s.a. Cu toțe acestea, cauta se presupunem că la uuu poporu care cugetă in adeveru la progresu reală, erau numai fictivu, la cultură care se nu semene cu Fata morgană, ci cu muri de cetăți tari, cu edificiul cu celu de pe Acropole, său ca cele Piramide, trebuie să se afle bărbați celu putinu unul la ună misă, care se și voiesca, să și păta a se ocupă in totu cursulu vieții sale cu lectura serișă. Totu asia am pricoputu noi si conclusulu celu din urmă alu adunare generale care se tinește la Fogarasiu.

Doră la istoria noastră se nu voim a cugă nici macar într'unu anu ună-data? În cele mai multe actiuni ale noastre naționale să cunoscă pana acumă lipsă de istoria patriei și nației. S'a dieu însă in veră traçata, că documentele istorice se potu cescigă și citi de arie, altele din colectiuni și carti. Asia este, se potu cescigă, cu spese enorme, cu alegari și călătorii, cari costa sute și misă, și in archive și bibliotece care nu pre stau la dispusetiune fiecăruia. A pretinde că să ni invetăm istoria noastră de la altii și prin altii, ar semnifica totu atătă, ca și cum ar sustine cineva, că elu manca multu mai bine cu lingură și din mană altuia. A propune istoria noastră orbesce după cum o au compus altii, semnifica a voi se invetăm pe generațiunile cari ni succedă, ca se li făcă rusește de antecesorii loru de trecutul loru și se despărțe de venitoriu. Nu intilegemu cultură in genere, și cu atătă mai putinu cultură națională foră istoria națională. Eta pentru ce vomu continuă și pe anul venitoriu a ne ocupă mereu de istoria noastră.

Sperăm că se vor afări membri de junsu de ai Asociatiunei noastre, carii vor învăța acestu metodu de a redige foia Asociatiunei noastre. —

Pretiul „Transilvania“ este celu aretat in frontispiciul ei, adeca 2 fl. pentru membri, éra 3 fl. pentru nemembri, éra pentru tie-riile din afara de acă înainte 1 galbenu imperiște, din caușă speselor postali excesive.

Abonamentul se face de a dreptulu la cancelarii on. Comitetu alu Asociatiunei in Sibiu, și numai pe căte 1 anu întregu.

Din cursurile celor patru ani trecuti se adă exemplaria legate usioru, cu căte 3 fl. unul, și se vendu totu la Comitetu in Sibiu.

Red. „Trans.“

R E S P U N S U R I .

Dlui doc. I. in Mon: Ambele foi vi se dau cu 10 fl. pre anulu întregu. —

Dlui Col. in D. — Flsc. in Cicl: și tuturor cu asemenea întrebări: nrii 2 și 3 din „Priculicu“ au devenită și — cu greu mai potem să-i compensăm!

Dlui not. T. P. in Chis: Adeverim primirea reșantiei de 8 fl. Spedarea să regălătă.

Concursu

Devenindu vacanta parochia Bucovetiu din protopresbiteratul Fagetu, in cott. Carasius, se șcrie prin acăstă concursu.

Emolumintele sunt: birulu de la 140 case, ună sesiune urbarială, 2 lantie de gradina foră cortelul și stolul indatinata, din care pe 1 anu diumetate se cuvine orfanilor preotului repausatu, in urmarea decisului cons. dto 10 ianuarie 1872 nr. 960.

Doritorii de a ocupă acăstă parochia, au să-i instrui reoursurile loru in sensulu Stat. org. bis. și adresate Comitetului parochialu, se le subterna dlui protopresbiteru alu Fagetu pana la 27 ianuarie 1872 st. v.

Bucovetiu, in 17 ian. 1872.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu dlui protopopu

1—3 Atanasio Joanovicu.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia Bujoru din protopresbiteratul Fagetu, in cott. Carasius, se șcrie prin acăstă concursu.

Emolumintele sunt: birulu de la 118 case, ună sesiune urbarială, ½ lantie de gradina foră cortelul și stolul indatinata, din care pe 1 anu diumetate se cuvine orfanilor preotului repausatu in urmarea decisului consist. dto 21 decembrie 1871.

Doritorii de a ocupă acăstă parochia, au să-i instrui reoursurile loru in sensulu Statutul organismu bisericescu și adresate Comitetului pa-

rochialu să le subterne dlui protopresbiteru alu Fagetu pana la 6 ianuarie 1872 st. v.

Bujoru, in 17 ian. 1872.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu dlui protopopu

Atanasio Joanovicu.

Concursu.

Pentru ocuparea stațiunii invetatorescă la scăola confessională gr. or. romana din comună Tulca, cott. Bihor, cu care postu sunt impreună următoarele emoluminte anuale: in bani 160 fl. v. a.; in naturalie 15 cubule grău; 10 cubule cururudiu; 8 stangeni de lemn, în care este să se incaldește scăola, ½ sesiune de pamentu, cortelul liberu și gradina. —

Doritorii de a ocupă postul acestu, sunt avisati să-i tramite reursele loru, provedeți cu testimoniu despre absolvarea preparandiei, cu testimoniu de calificatiune clasă prima și testimoniu despre portarea morala, adresandu-le Comitetului parochialu din Tulca, pana în 6/18 ianuarie a.c. candu se va tinește să alegarea. Tulca, in 16/28 ian. 1872.

1—3 Comitetul parochialu din comună Tulca in cottul Bihorului.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetitori la scăolele confesiunile romane din comunele Grossi și Slatina, protopresbiteratul Tot-Vărădei, se șcrie concursu pana la 12 ianuarie 1872.

Emolumintele sunt: la postulu invetatoresc din Grossi in bani 100 fl. v. a. 12 metri de grău, 12 metri de cururudiu, 1 metru de fasole, 120 portiune de fenu, 12 orgi de lemn pentru invetitoru și pentru scăola, cortelul cu gradina de legumi.

La postulu invetatoresc din Slatina: in bani 100 fl. v. a. 10 metri de grău, 10 metri de cururudiu, 1 metru de fasole, 10 orgi de lemn, din cari se incaldește scăola, diumetate sesiune de pamentu estravilanu și cortelul liberu.

Doritorii de a ocupă vr'ulul din aceste posturi, vor avea să-i tramite reursele instruite după reccordările prescrise subscrizorii pana la terminul susu atinsu — la postă ultima Berzova. —

Caprătia, in 15 ian. 1872.

Vasiliu Zorlentianu, m. p.

2—3 insp. cerc. de scăole, In contilegere cu concernintele comitete parochiali.

Bancă gen. de assecuare reciprocă „Transilvania“

Cuponul actiunilor noastre la fondulu de intermeiere, care decade in 1 februarie an. curentu se va solvi cu 1 fl. 20 cr. la direcțiunea generală in locu și la direcțiunile tineriale din Viena, Brasovu, Temisioră și Cernăuți. —

Sibiu, in 22 ianuarie 1872.